

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/176995,Uroczystosc-odslonienia-pomnika-upamietniajacego-Obrońców-Polskiego-Wybrzeża-pol.html>
30.04.2024, 15:42

Uroczystość odsłonięcia pomnika upamiętniającego Obrońców Polskiego Wybrzeża poległych w walce z Niemcami we wrześniu 1939 r. oraz mieszkańców Pogórza, Obłęża i Oksywia, w tym cywilnych ofiar zbrodni niemieckich - Pogórze (gmina Kosakowo), 10 stycznia 2023

Upamiętnienie jest wspólnym dziełem Instytutu Pamięci Narodowej i Gminy Kosakowo.

Pomnik usytuowany jest w Kosakowie, na skwerze przy ul. Tadeusza Kościuszki, miejscu, gdzie znajdował się katolicki cmentarz na Pogórze. W dniu uroczystości zebrały się przy nim liczne delegacje i goście, w tym sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Generalny Konserwator Zabytków Jarosław Sellin, dyrektor Biura Wojewody Pomorskiego Tomasz Gieszcz, dowódca Garnizonu Gdynia kontradmirał Mirosław Jurkowlanec, wójt Gminy Kosakowo Marcin Majek, a także przedstawiciele kosakowskiego samorządu, powiatu, społeczności lokalnych oraz mieszkańcy gminy Kosakowo. Co ważne, obecna była także, licznie przybyła młodzież, uczniowie ze Szkoły Podstawowej w

Kosakowie i harcerze. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele rodzin pochowanych na nieistniejącym już cmentarzu, Irmgarda Białk i Marcin Klawikowski.

Wydarzenie zostało uświetnione obecnością Orkiestry Reprezentacyjnej Marynarki Wojennej oraz wojskowej asysty honorowej. Oddział IPN w Gdańsku reprezentowała delegacja na czele z dyrektorem Oddziału IPN w Gdańsku dr Pawłem Piotrem Warotem oraz Katarzyna Lisiecka, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa wraz z pracownikami.

To jest ważne, że takie miejsca powstają, to jest ważne dla naszej pamięci, to jest ważne dla młodych pokoleń, które będą się z tego miejsca dowiadywać o dramatycznej historii. W takich miejscach przypominamy, czym jest niepodległe państwo. To co obserwujemy od roku za naszą wschodnią granicą przypominało nam, czym jest niepodległe państwo i co się może stać z nami, kiedy takie państwo upada. Co się może stać ze zwykłymi ludźmi, kiedy barbarzyństwo, przemoc, agresja bierze górę. Ci żołnierze, którzy tutaj spoczywali, którzy są upamiętnieni na tym pomniku walczyli o to, żeby spokojnie mogły żyć nasze rodziny, realizować swoje aspiracje kulturowe, materialne, wszelakie w wolnym, niepodległym państwie. [...] Stanęli też w obronie małej ojczyzny, ziemi kaszubskiej, ziemi pomorskiej, świeżo zbudowanego miasta Gdyni – podkreślał Jarosław Sellin.

Odstłaniamy dzisiaj w sposób uroczysty pomnik, który ma upamiętnić, tych którzy oddali swoje życie za wolną ojczyznę – mówił dr Paweł Piotr Warot. To bardzo ważne, że na tak nowoczesnym osiedlu znajduje się miejsce, które uczy nas historii i patriotyzmu. Zwłaszcza teraz, gdy za naszą wschodnią granicą trwa wojna musimy pokazać jak istotna jest walka o ojczyznę [...] Być może ktoś będzie w tym miejscu przechodził, zatrzyma się, pozna tę historię, zastanowi się jak wielką cenę trzeba było zapłacić za wolną Polskę – zaznaczył.

Okolicznościowe przemówienie wygłosił także inicjator powstania pomnika, radny gminy Kosakowo, Michał Przysiecki, który przypomniał historię cmentarza na Pogórze. W dalszej części uroczystości nastąpiło odświeżenie pomnika, a także jego poświęcenie przez księdza kanonika Jana Grzelaka, proboszcza parafii pod wezwaniem św. Antoniego Padewskiego w Kosakowie. Następnie miało miejsce odczytanie Apelu Poległych, oddanie salwy honorowej oraz wykonanie sygnału Hasła Wojska Polskiego. Uroczystość zakończyła się złożeniem kwiatów pod pomnikiem.

Upamiętnienie jest wspólnym dziełem Instytutu Pamięi Narodowej i Gminy Kosakowo,

zostało zrealizowane przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN Gdańsk. Projekt oraz zagospodarowanie terenu sfinansowano z budżetu gminy.

***

Cmentarz katolicki w Pogórze usytuowany był między Pogórzem a Kosakowem. Do nekropolii prowadziła polna droga z Obłuża do Kosakowa. Obecnie w miejscu tej dawnej drogi znajduje się ul. Derdowskiego, natomiast teren po cmentarzu zlokalizowany jest przy ul. Tadeusza Kościuszki. Od 10 marca do 4 listopada 1939 r. dokonano tam 67 pochówków. W latach 1939-1940 pochowano tu 192 żołnierzy, walczących w obronie Kępy Oksywskiej.

Fotorelacja

{ GALERIA:813420-813423-813426-813429-813438-813441-813444-813447-813450-813453-813459-813465-813468-813471-813477-813489-813495 }

PLIKI DO POBRANIA

[Tablica informacyjna nt. historii cmentarza katolickiego w Pogórze \(pdf, 286.49 KB\) 03.01.2023 18:00](#)